

CAMFiC
societat catalana de medicina
familiar i comunitària

IX Jornada de Patologia Cutània a l'Atenció Primària

Dermatoscòpia en pèl i ungles

Francisco Javier Fernández Segura

MFIC CAP La Pau- Barcelona

Lorena Díez García

MFIC CAP Vilavella –Sant Vicenç dels Horts

Barcelona, 1 de juny de 2026

OBJECTIUS:

- ✓ **Conèixer la utilitat de la dermatoscòpia en pèl.**
- ✓ **Conèixer la dermatoscòpia en lesions unguials.**
- ✓ **Adquirir els coneixements amb casos pràctics.**

PROGRAMA

- **Conèixer la dermatoscòpia en pèl**
 - Alteracions bàsiques de tricoscòpia
 - Alteracions en patologies més freqüents
- **Conèixer la dermatoscòpia en lesions unguials**
 - Melanoníquia.
 - Hematoma ungueal
 - Signe de Hutchinson
 - Onicomicosis
 - Onicodistrofia traumàtics
- **Casos clínics:**
 - ❖ Com aplicar tot això a la pràctica clínica?

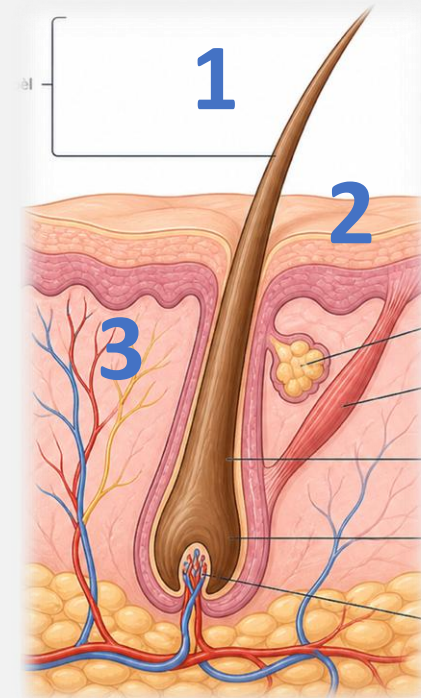

TRICOSCOPIA

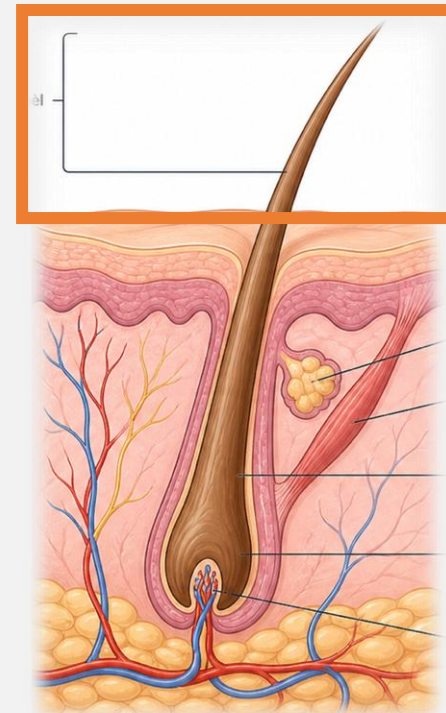
1. Descripció alteracions dermatoscòpiques
2. Alteracions en les patologies més freqüents
3. Casos Clínic

AFECTACIONS BÀSIQUES

1. TALL PILÓS
2. APERTURA FOLICULAR
3. EPIDERMIS INTER O PERIFOLICULAR

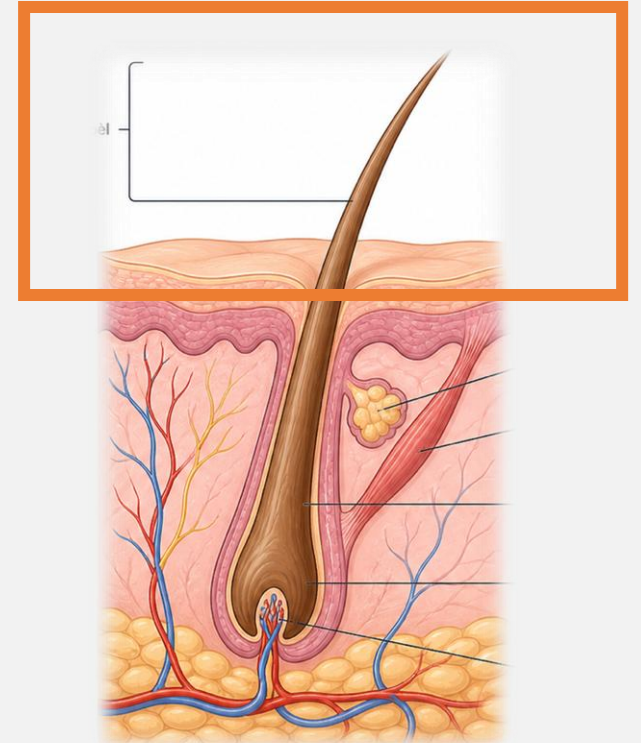

TALL PILÓS

TALL PILÓS

- El pel normal ha de tenir el **mateix gruix** en tota la longitud
- Un 10% poden ser pels vellosos

Pèls Vellosos

Pèls fins i canosos

Pèls Pelàdics

Pèls més gruixuts el
zona distal que en la
proximal

Pèls en collar de perlas

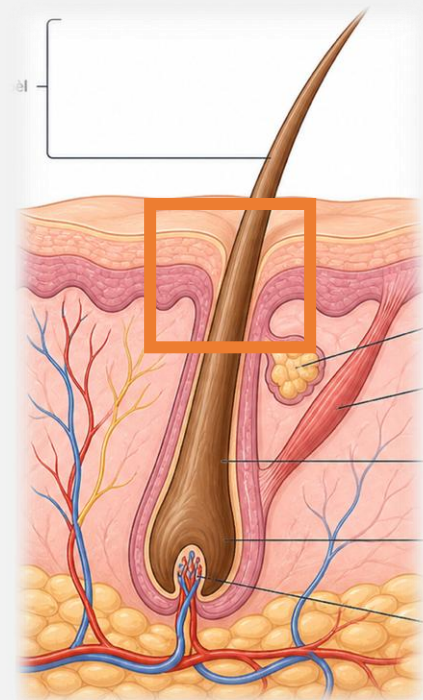

Afectacions
en malaltia genètica

Polinetrix

APERTURES FOLICULARS

- ❖ Punts negres
- ❖ Punts grocs
- ❖ Punts blancs

PUNTS NEGRES

Pels trencats just al
emergir.

Típics:

- Tinya
- Alopècia Areata
- Tricotilomania

PUNTS GROCS

- Punts grocs o grocs-rosats
- Són infundíbuls dilatats plens de queratina
- Amb o sense pèl

Típics (però no exclusius):

- **Alopècia Areata**

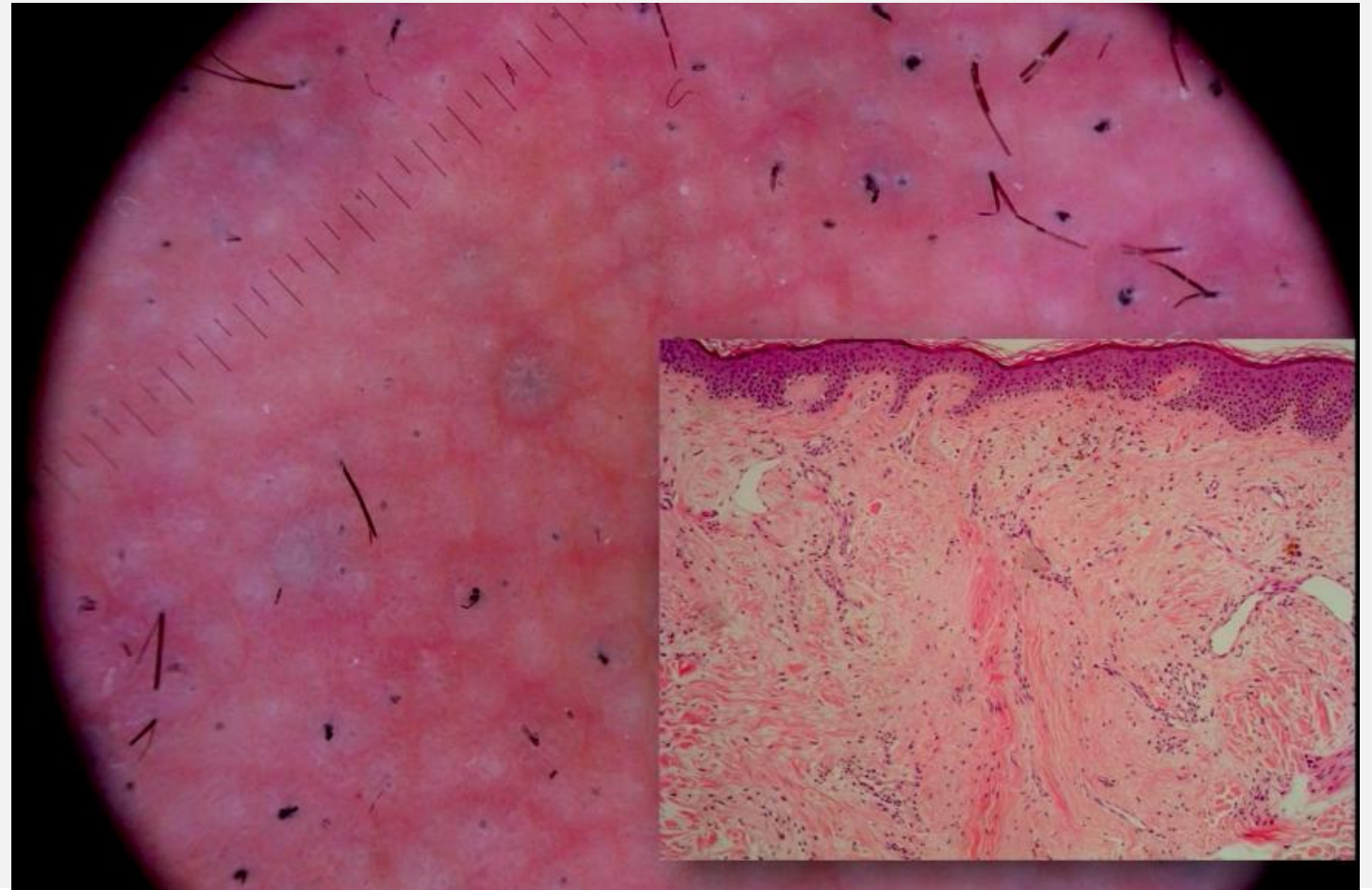

PUNTS BLANCS

- Punts blancs corresponen a la fibrosis del fol·licle
- Podem trobar tonalitat violeta si queda algun pèl al interior.

Típics:

- **Alopècies Cicatricials**

ALOPÈCIA AREATA

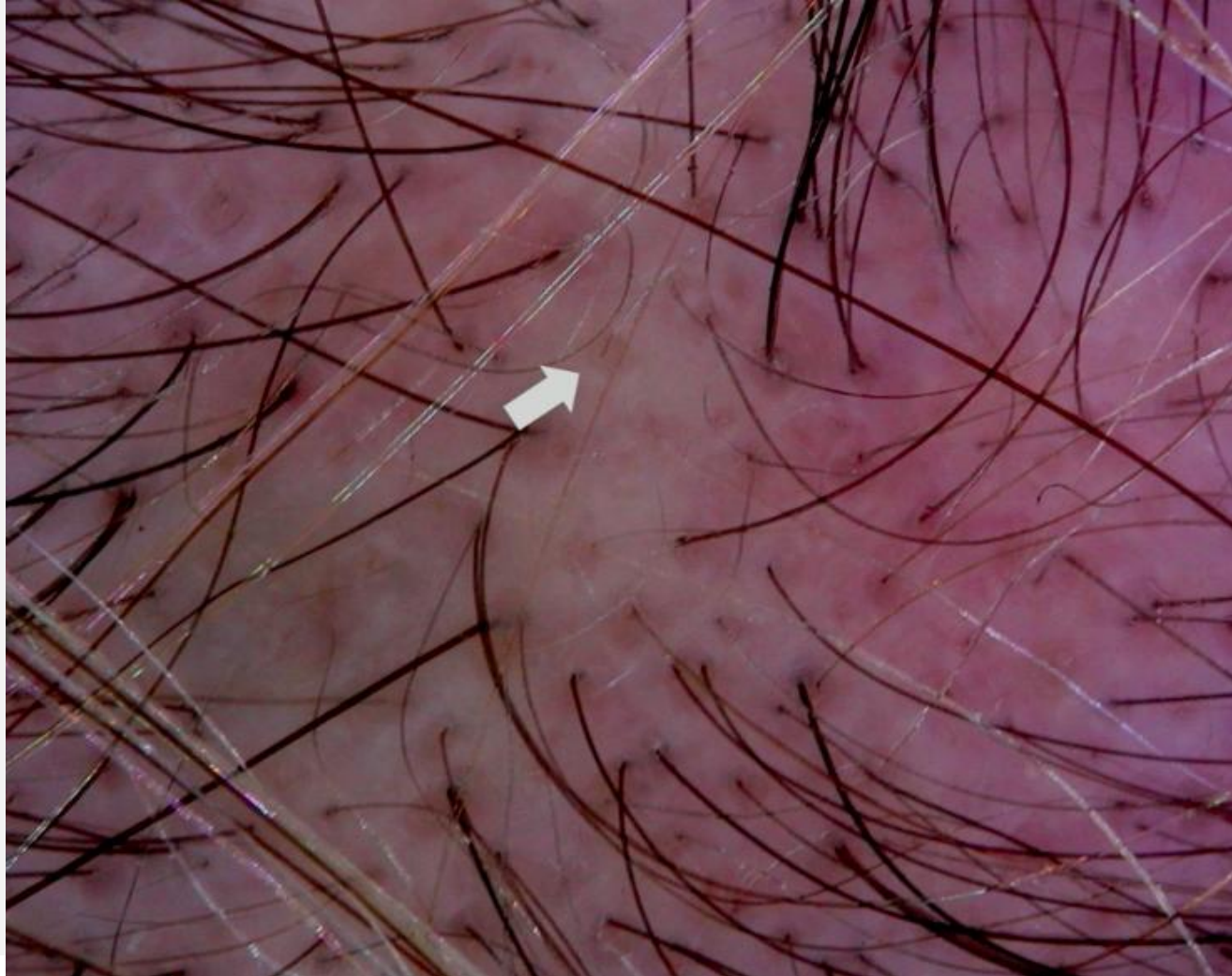

Sense pèl

Amb pèl:

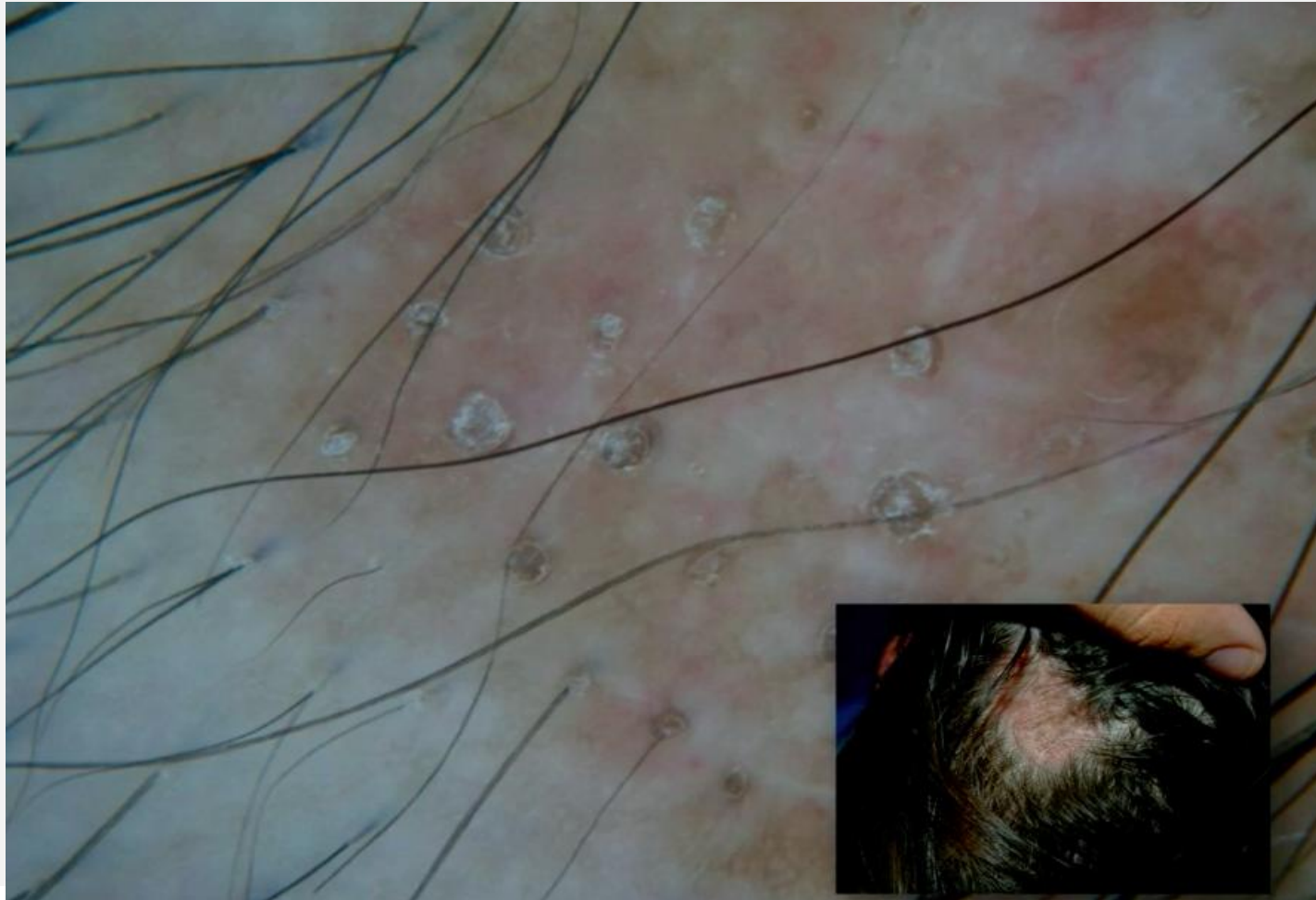
- Distròfics
- Pèls vellosos

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA (FAGA)

S'observen punts grocs però amb menys densitat

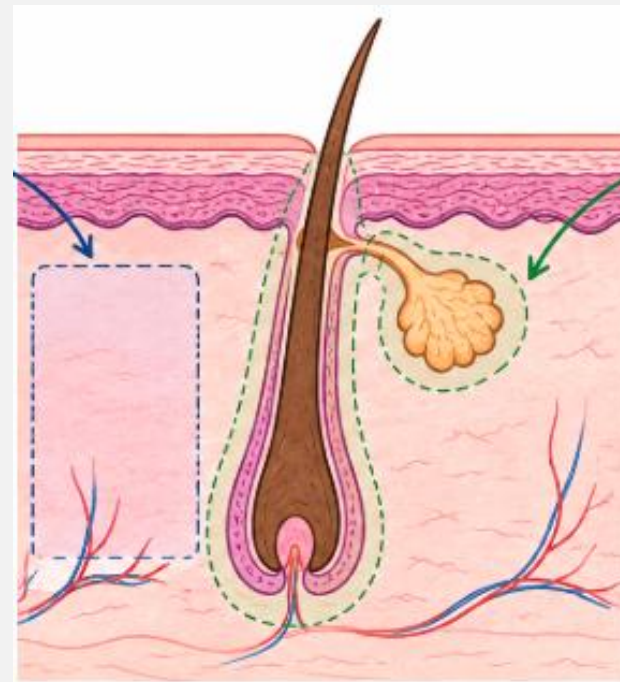
LUPUS ERITEMATÓS DISCOIDE

S'observen punts grocs o taps fol·liculars molt queratinitzats

INTERFOL·LICULARS o PERIFOL·LICULARS

Descamació
Color

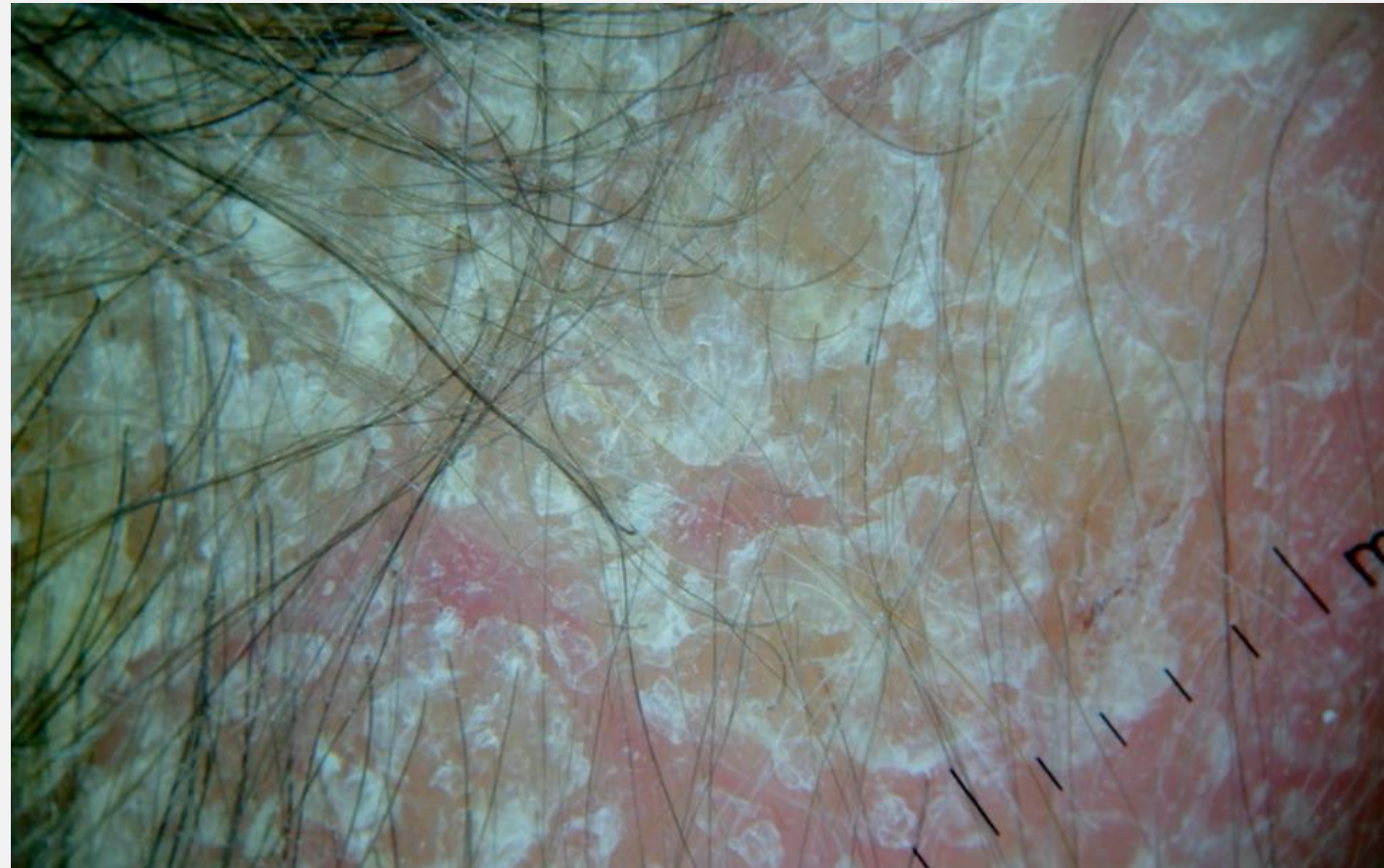

DESCAMACIÓ INTERFOLICULAR

- Descamació fina
- Blanca- groguenca

Típics:

- Dermatitis seborreica
- Psoriasi del cuir cabellut
- Dermatitis contacte gels

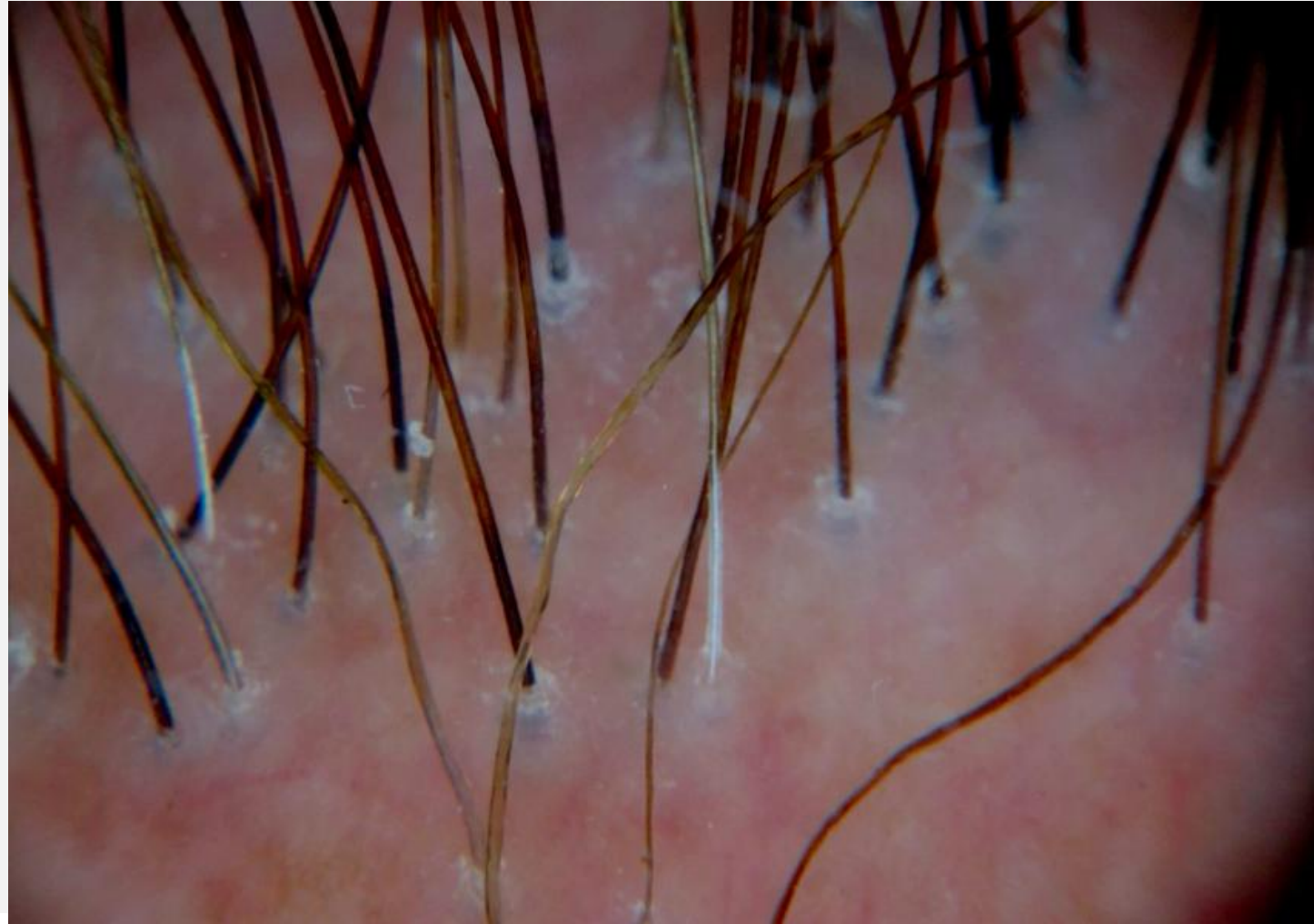

DESCAMACIÓ PERIFOLICULAR

- Descamació fina al voltant del fol·licle
- Respecte la àrea entre fol·licles

Típics:

- Liquen pla pilar
- Alopècia Frontal Fibrosant

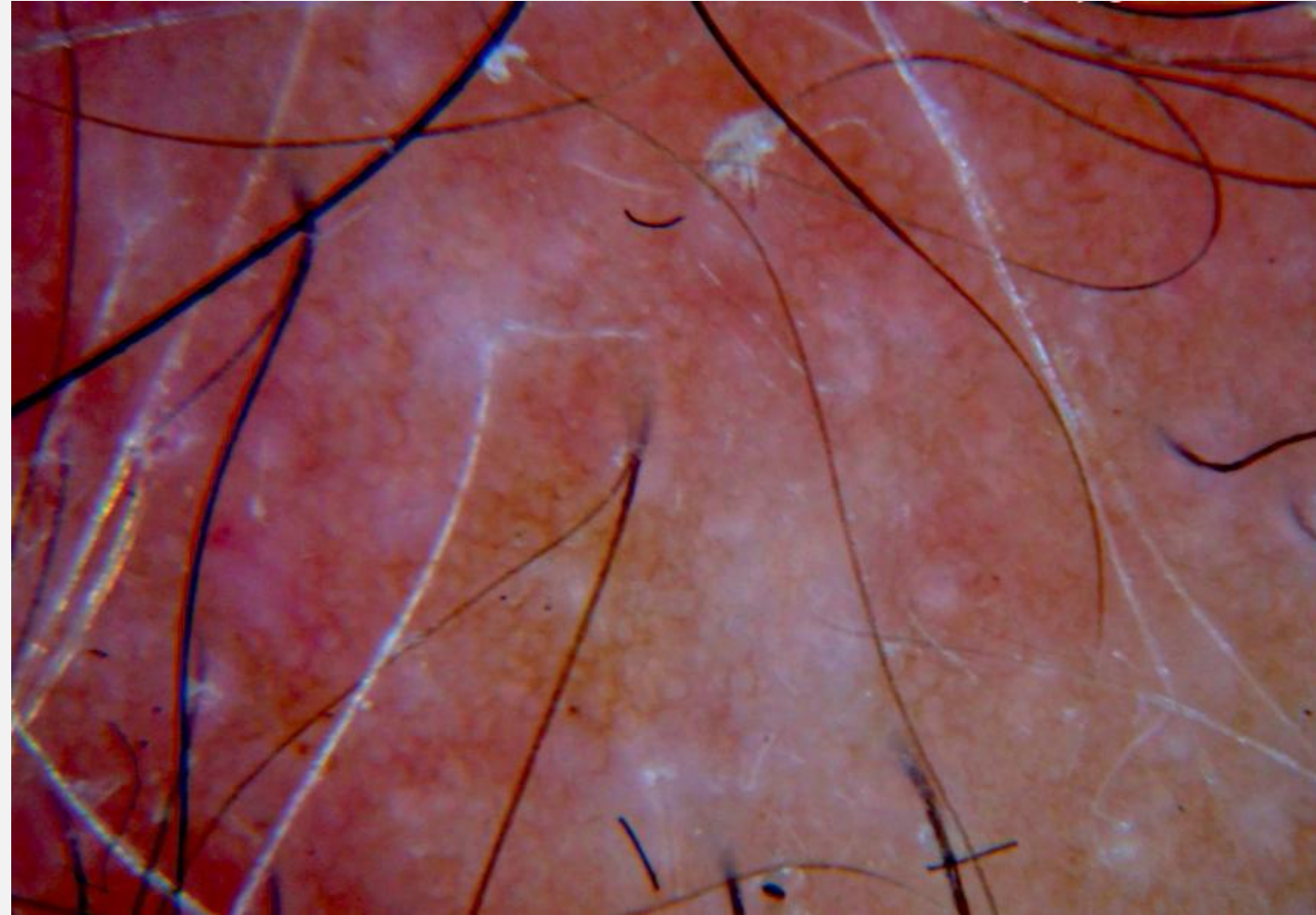

HIPERPIGMENTACIÓ INTERFOLICULAR

- Àrees marrons per augment de síntesis de melanina per exposició solar.
- Patró en rusc d'abelles

Típics:

- Alopècia de llarga evolució

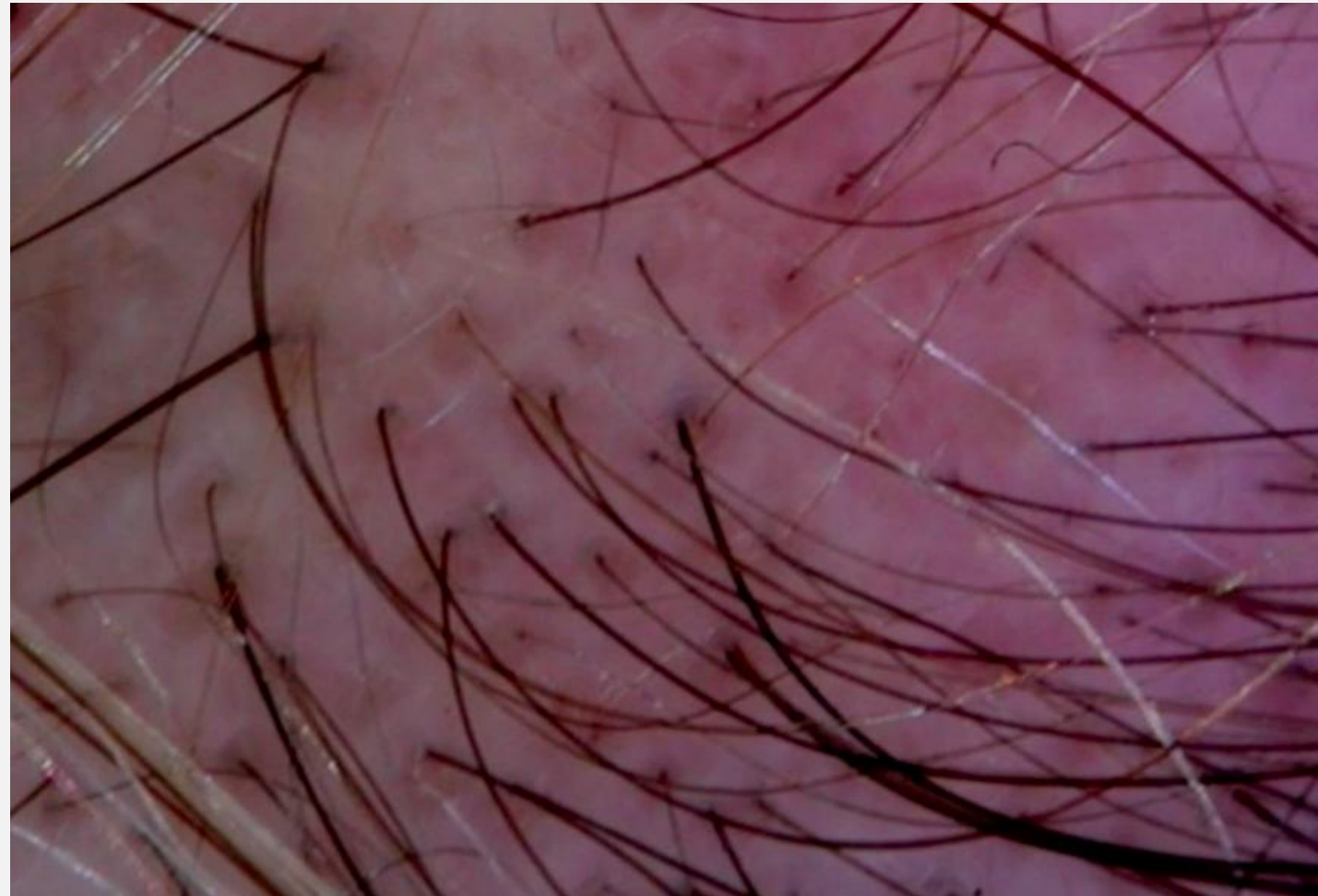

HIPERPIGMENTACIÓ PERIFOLICULAR

- Àrees marrons per augment de síntesis de melanina per exposició solar.
- Embolicant el fol·licle

Típics:

- Alopècia Androgenètica en fases inicials

DESAPARICIÓ DE FOL·LICLES PILOSOS

- Poca possibilitat de que torni a sortir pèl

Típics:

- **Alopècia Cicatricial**

AFECTACIONS EN PATOLOGIA

ALOPÈCIES NO CICATRICIALS:

- Plaques:
 - Alopècia Areata
 - Tricotilomania
 - Tinya capitis

- Difoses:
 - Alopècia Androgenètica
 - Efluvi Telògen
 - Alopècia Areata Difosa

ALOPÈCIA AREATA

- Punts negres
- Punts grocs
- Pèls en signe d'exclamació

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

ALOPÈCIA AREATA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

- Punts grocs
- Pèls vellosos

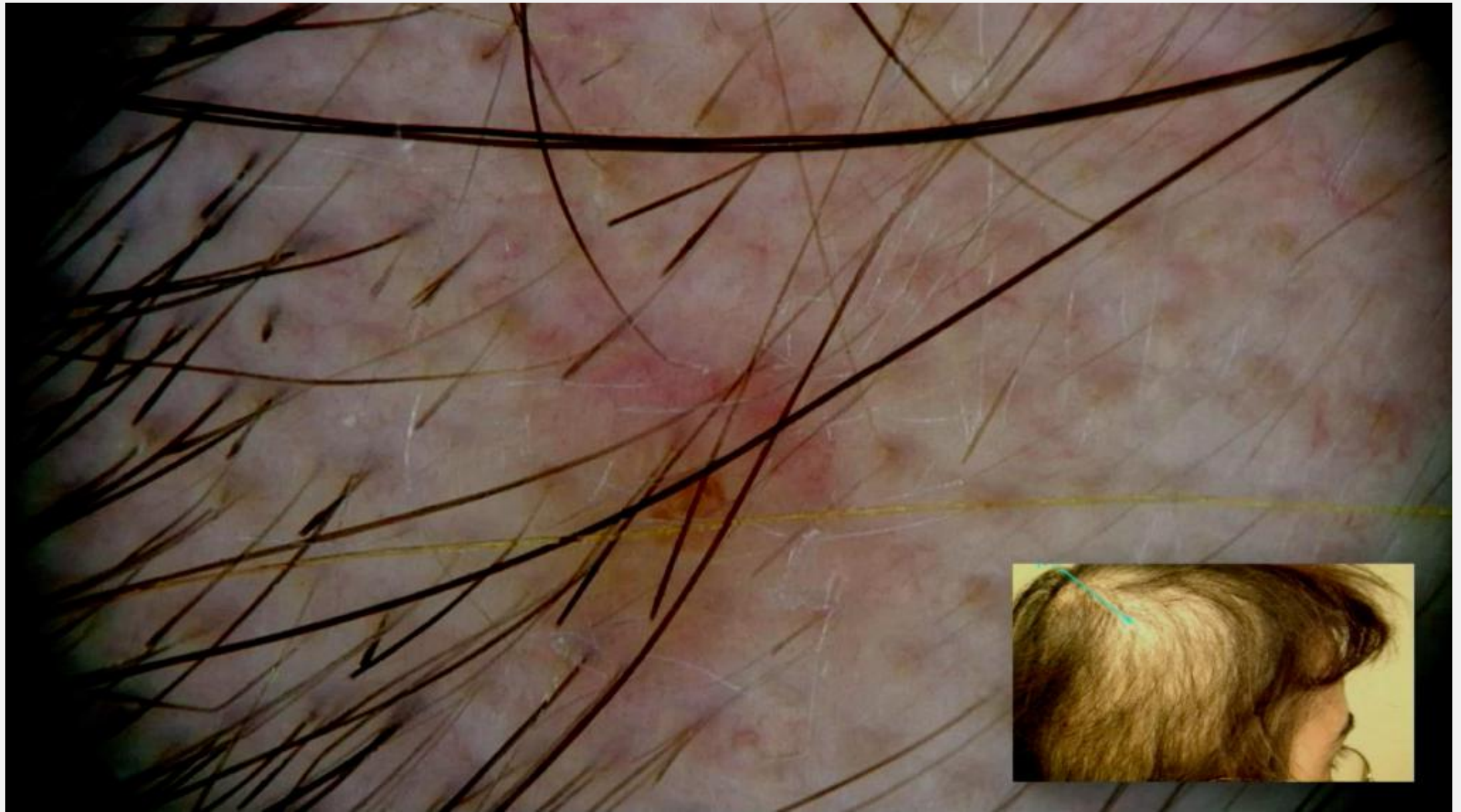
ALOPÈCIA AREATA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

- Punts negres
- Pèls pelàdics
- Pèls trencats (<1 cm)
- Punts grocs

ALOPÈCIA AREATA

Punts grossos
Pèls trencats
Pèls pelàdics

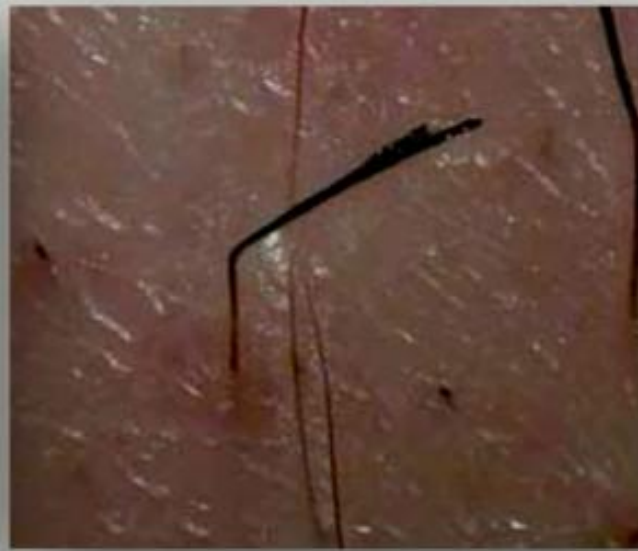
ALOPÈCIA AREATA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

Activitat de la malaltia?

- Punts negres
- Pèls distròfics
- Pèls trencats

SI

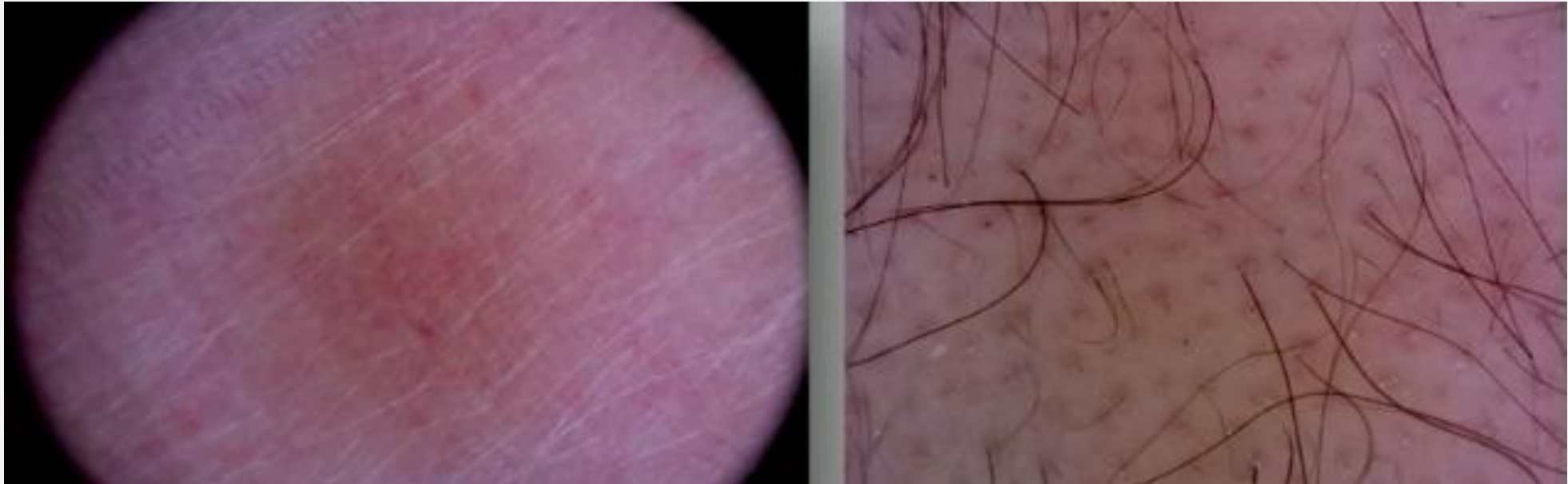
ALOPÈCIA AREATA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

Activitat de la malaltia?

- Punts grocs
- Pèls vellosos

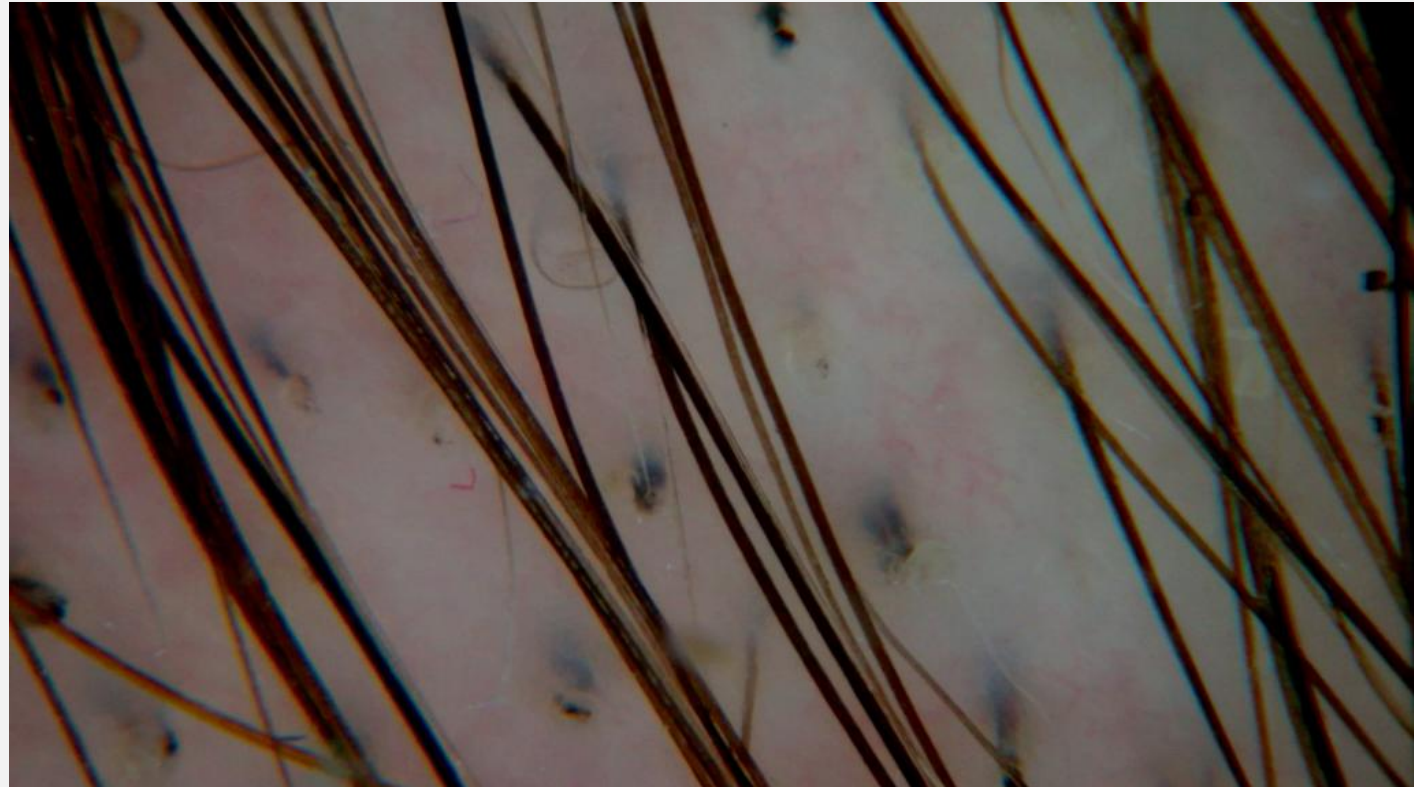
NO i més llarga evolució

TRICOTILOMANIA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

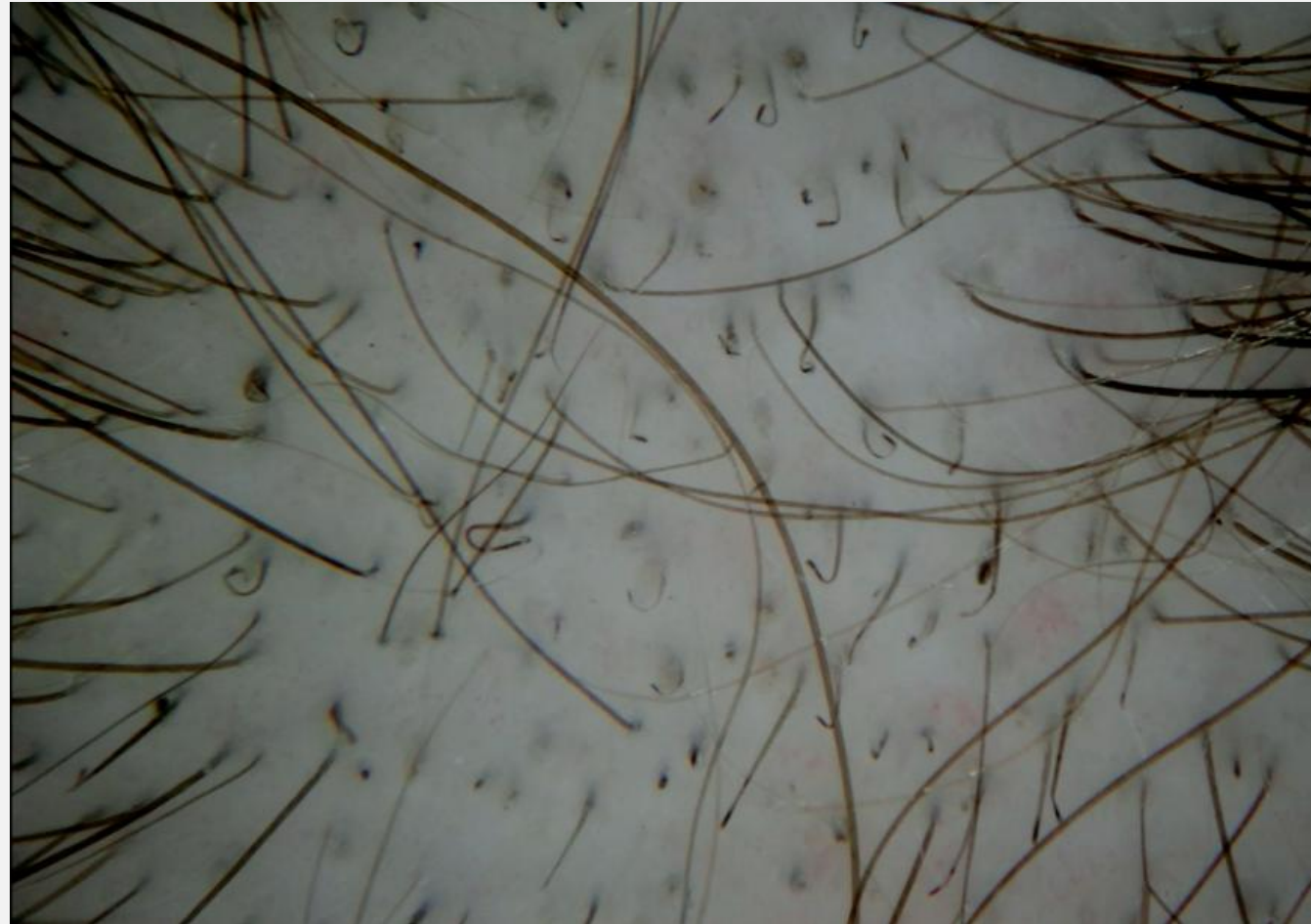
- No afectació d'epidermis
- Pèls trencats
- Punts negres
- Pèls de diferent morfologia

TRICOTILOMANIA

- No afectació d'epidermis
- Pèls en pigtail
- Punts negres
- Pèls enroscats
- Pèls trencats

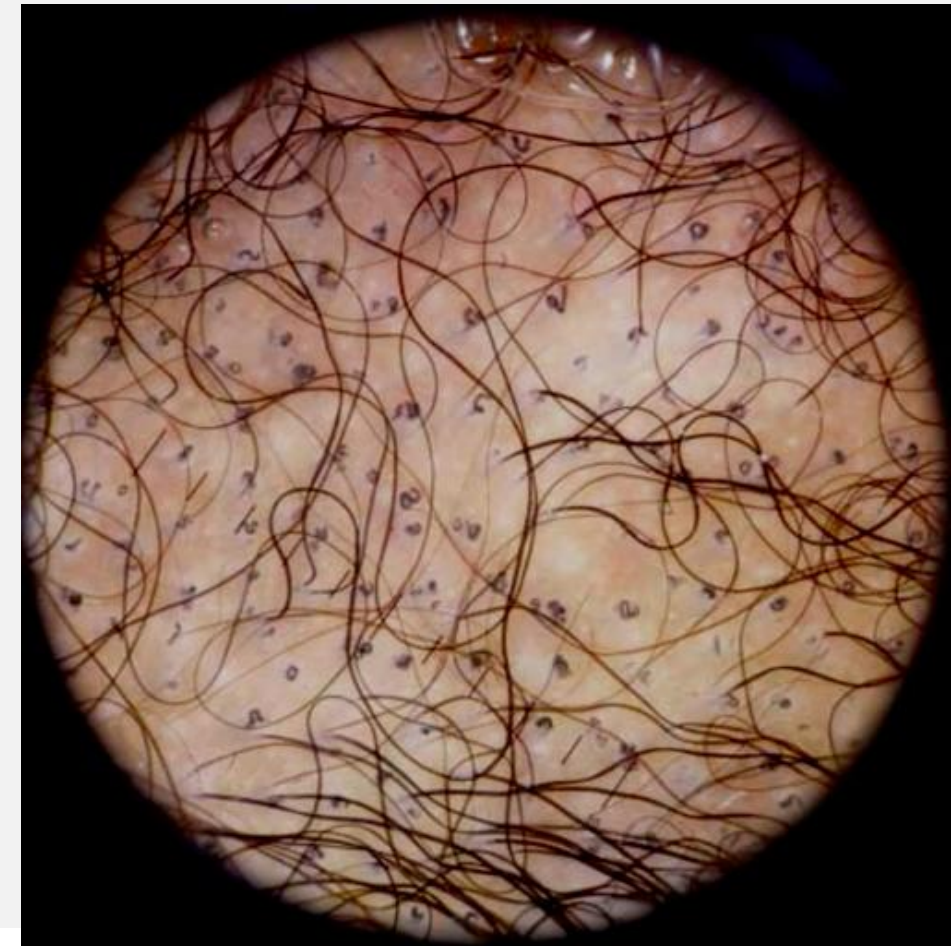
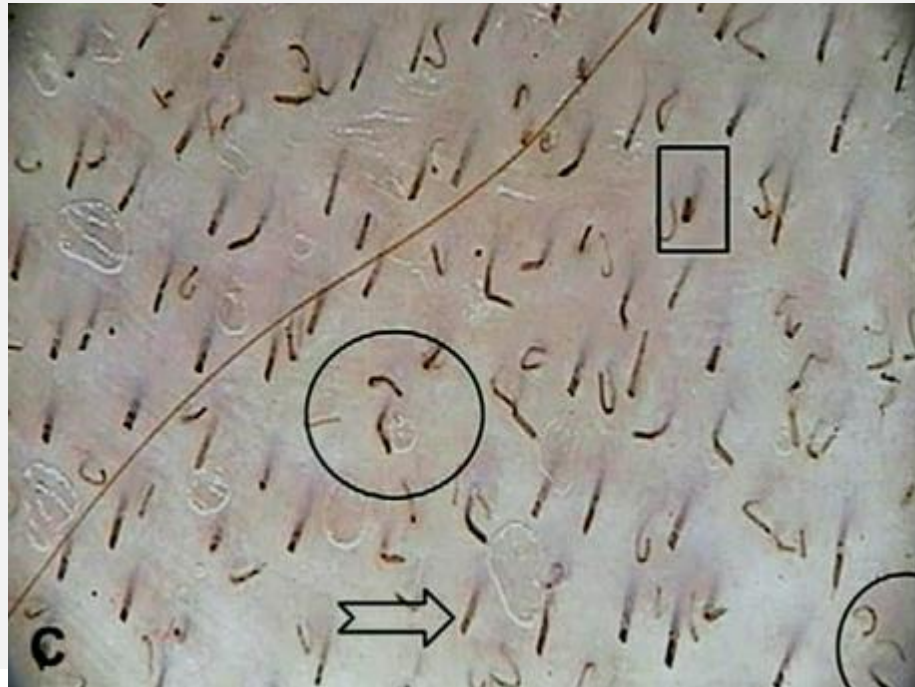
ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

TINYA CAPITIS

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

- Pèls en coma + Pèls en llevataps
 - *La afectació endòtrix: el fong afecta al tall pilós*
 - *Trichophyton*

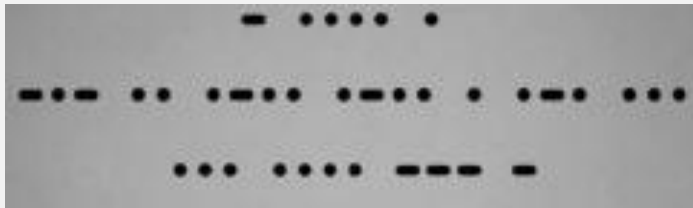
TINYA CAPITIS

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL

- Espores s'acumulen al voltant del cabell:

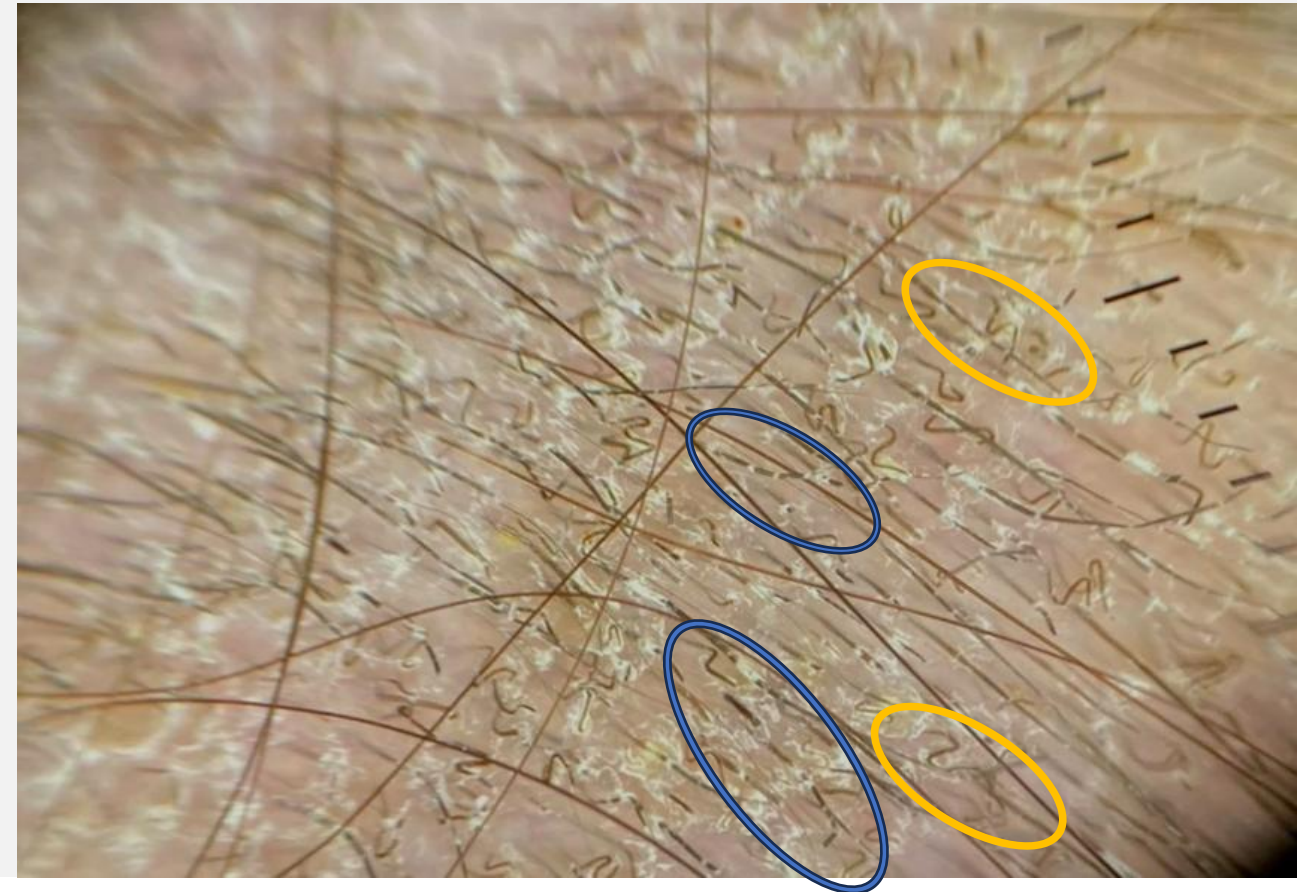
- *CODI DE MORSE*

- Microphytum

- Espores al voltant del tall pilós:

- *ZIG ZAG*

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

- Variacions en diàmetre del pèl: ANISOTRICOSIS
- Signes marcats a nivell fronto-parietal
- Sense diferència entre MAGA o FAGA

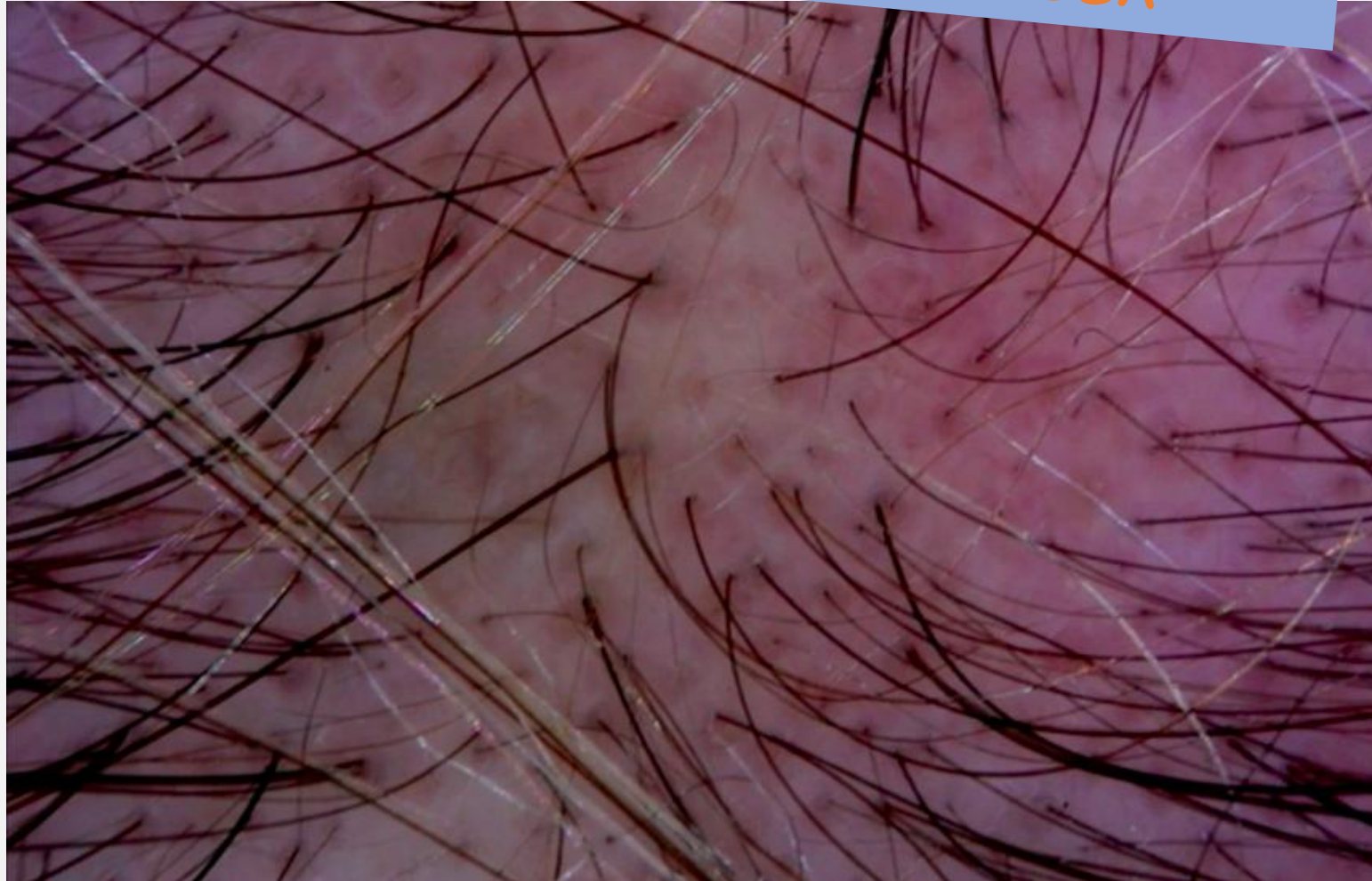

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

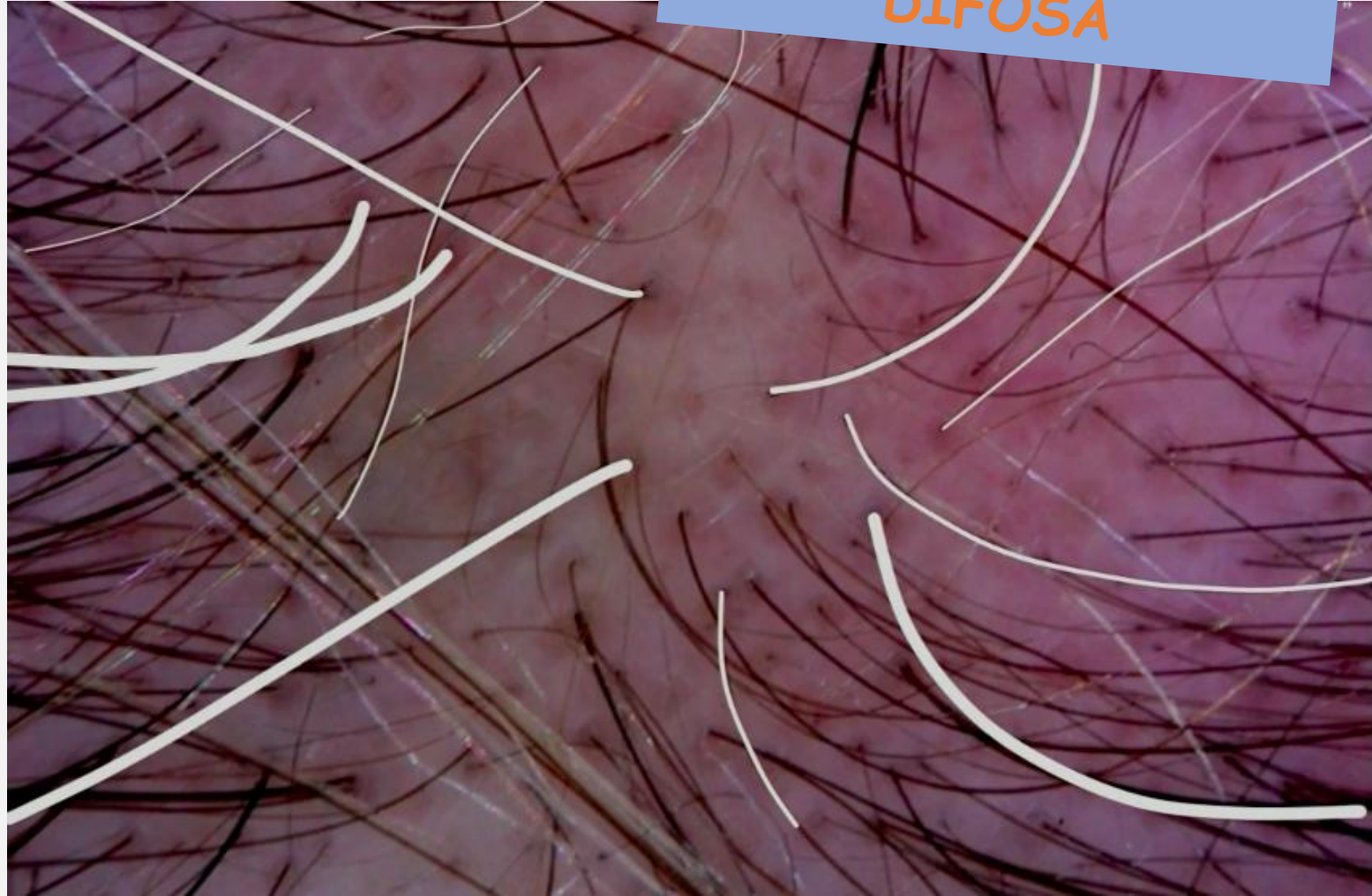
- ✓ Pèls gruixuts
- ✓ Pèls fins
- ✓ Pèls vellosos

De diferents gruixos:
ANISOTRICOSIS

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

**PIGMENTACIÓ
PERIFOLICULAR**

**ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFUSA**

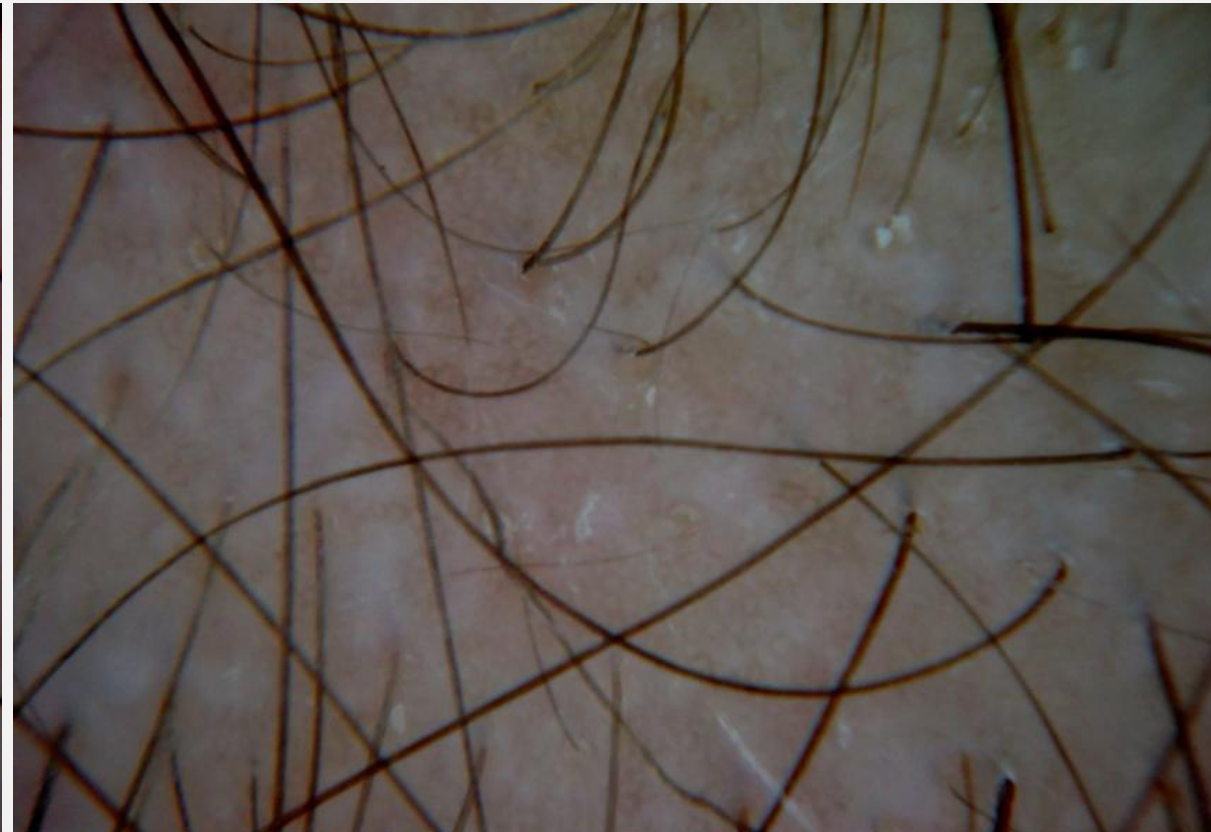
ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

NORMAL

Nº Pèls / Fol·lice

FAGA

ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA

BONA EVOLUCIÓ?

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

EFLUVI TELÒGEN

ALOPÈCIA NO
CICATRICIAL
DIFOSA

- NO hi ha cap signe descrit excepte:

↓ nº pels/fol·licle

- Això és compartit amb la androgenètica però NO presenta:
 - ni hiperpigmentació fol·licular
 - ni anisotricosis

AFECTACIONS EN PATOLOGIA

ALOPÈCIES CICATRICIALS:

- Liquen pla pilós
- Alopècia Frontal Fibrosant
- Lupus Eritematós Discoide
- Fol·liculitis Decalvant

LIQUEN PLA PILÓS

- Descamació perifolicular

ALOPÈCIA
CICATRICIAL

ALOPÈCIA FRONTAL FIBROSANT

ALOPÈCIA
CICATRICIAL

- Descamació perifolicular afecta uns cm al tall pilós.

ALOPÈCIA FRONTAL FIBROSANT

ALOPÈCIA
CICATRICIAL

- Descamació perifolicular afecta uns cm al tall pilós.
- Només hi ha diferències clíniques no tricoscòpiques entre alopecia frontal fibrosant i líquen.

LUPUS ERITEMATÓS DISCOIDE

ALOPÈCIA
CICATRICIAL

- Tapons cornis groguencs amb molta queratina.

FOL·LICULITIS DECALVANT

ALOPÈCIA
CICATRICIAL

- Plecs de 5-10 cabells sortint d'un mateix fol·licle

AFECTACIONS EN PATOLOGIA: TALL PILÓS

- El pel normal ha de tenir el mateix gruix en tota la longitud
- Un 10% poden ser pels vellosos
- Talls pilosos:
 - Alopècia Areata (AA)
 - Alopècia Androgenètica
- Morfologia:
 - **Malalties genètiques**
 - **Alopècia Areata (AA)**
 - **Tinyes cuir cabellut**
 - **Tricotilomanies**
 - **Alopècia induïda per fàrmacs**

MALALTIES GENÈTIQUES: MONILETRIX

- Morfologia en collaret de perles.
- Tricoscopia pot substituir al tricograma

MALALTIES GENÈTIQUES: TRICODEXIS NODOSA

- Dilatació del cabell “desfilat” que impedeix creixi

MALALTIES GENÈTIQUES: TRICODEXIS NODOSA

- Dilatació del cabell “desfilat” que impedeix creixi

PEDICULOSI CAPITIS- INFESTACIONS

Opac = Ninfa i Transparent = Buit per tant: llemenera

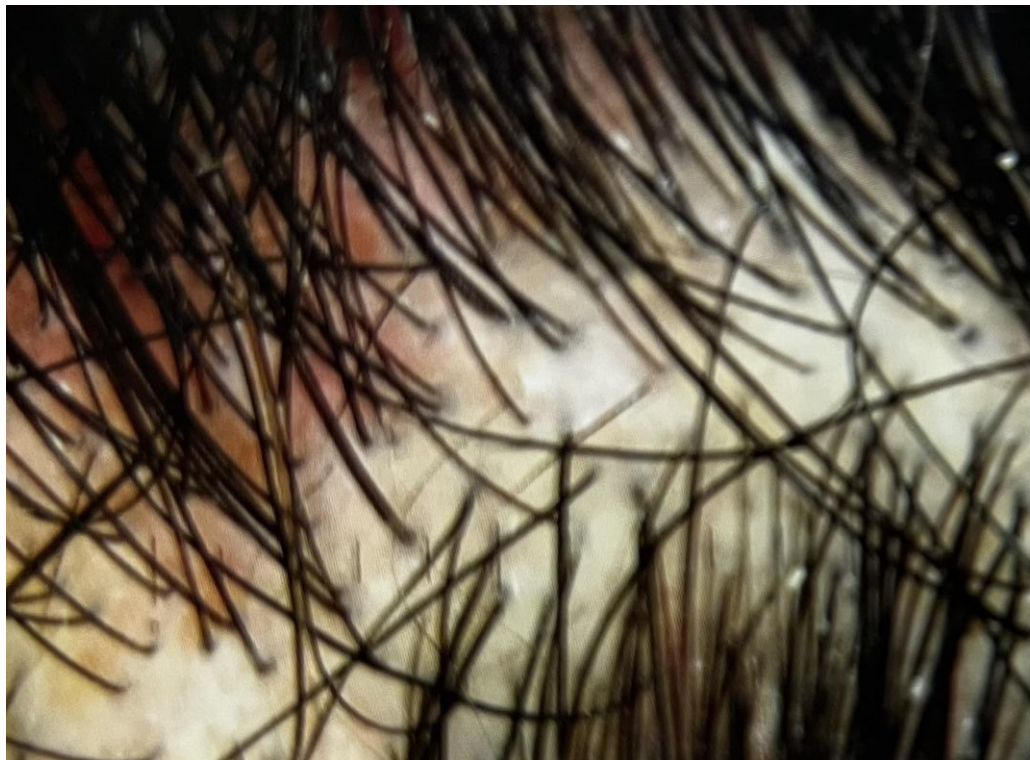

CASOS CLÍNICOS

EFLUVI TELÒGEN O ALOPÈCIA ANDROGENETICA?

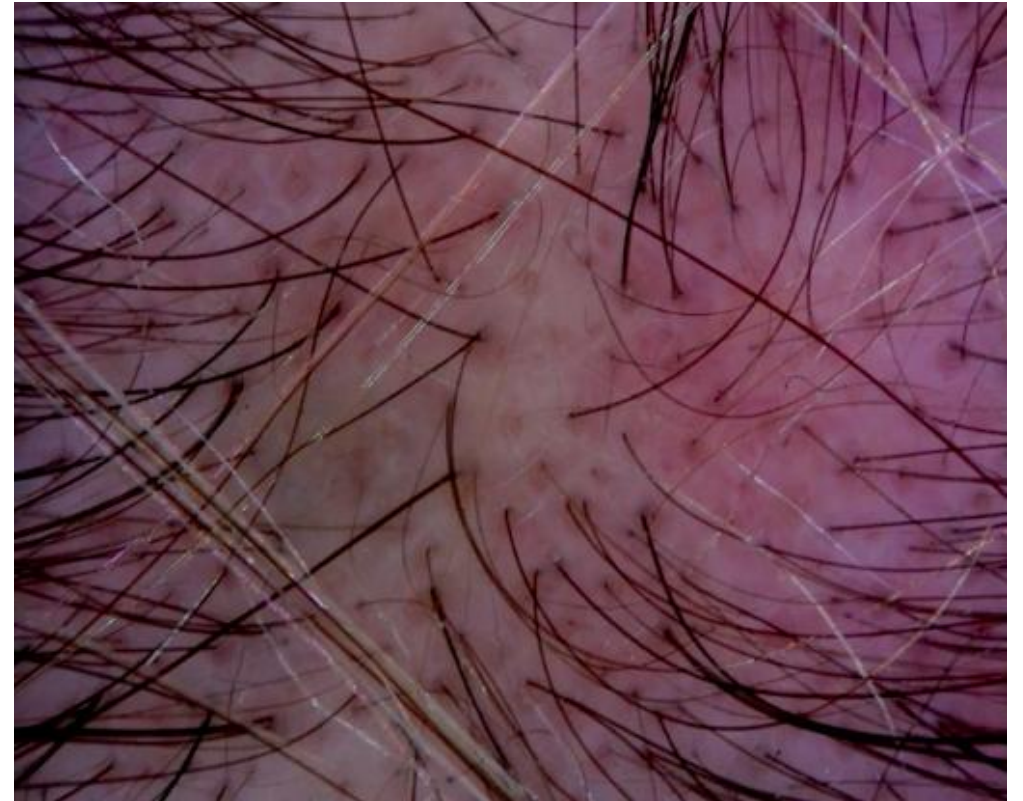
EFLUVI TELÒGEN O ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA?

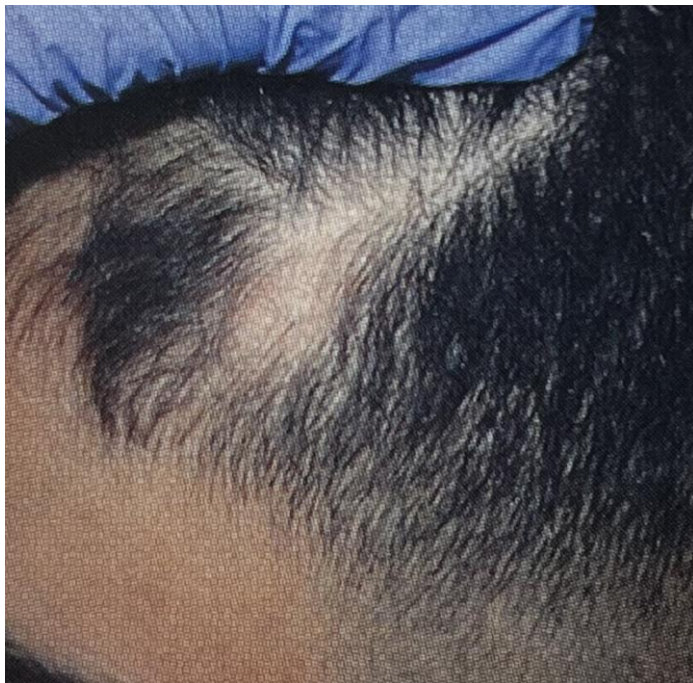
ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA O ALOPÈCIA AREATA?

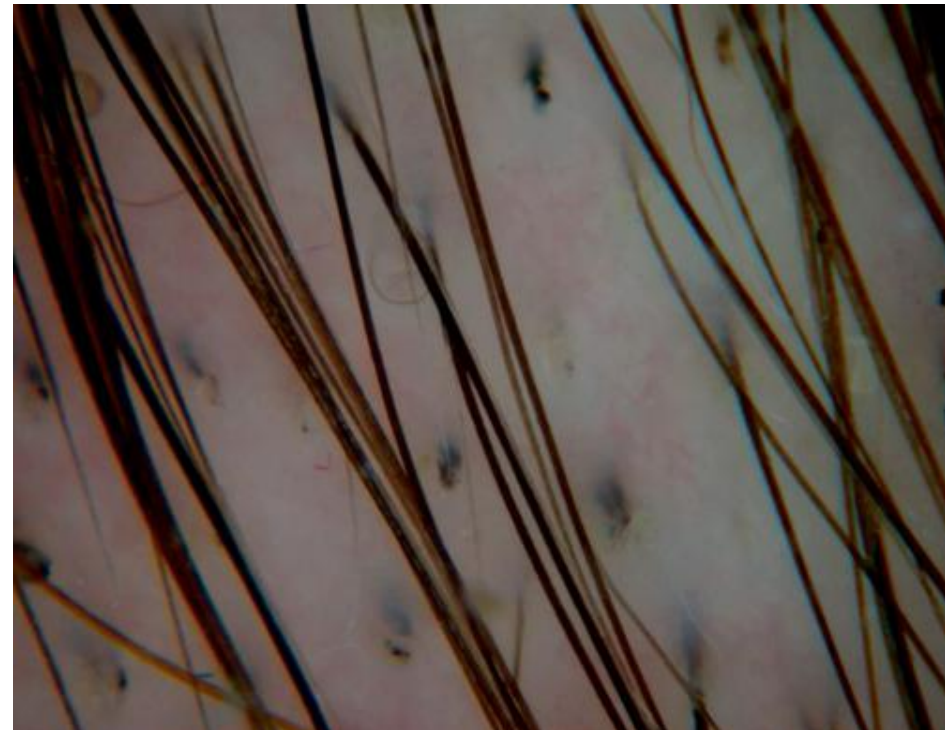
ALOPÈCIA ANDROGENÈTICA O ALOPÈCIA AREATA?

TRICOTILOMANIA O ALOPÈCIA AREATA?

TRICOTILOMANIA O ALOPÈCIA AREATA?

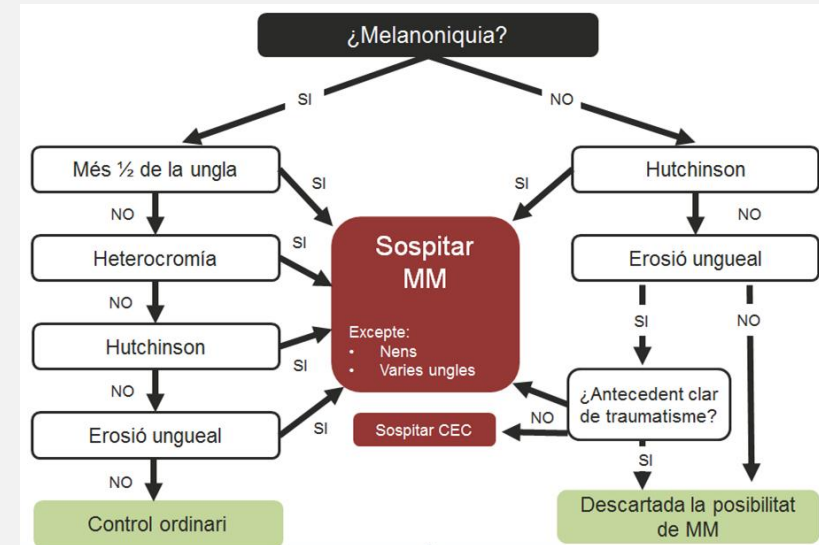
CONCLUSIONS

- Eina útil complementària
- No salva vides
- Criteris diagnòstics i estructures
- Seguiment de tractaments

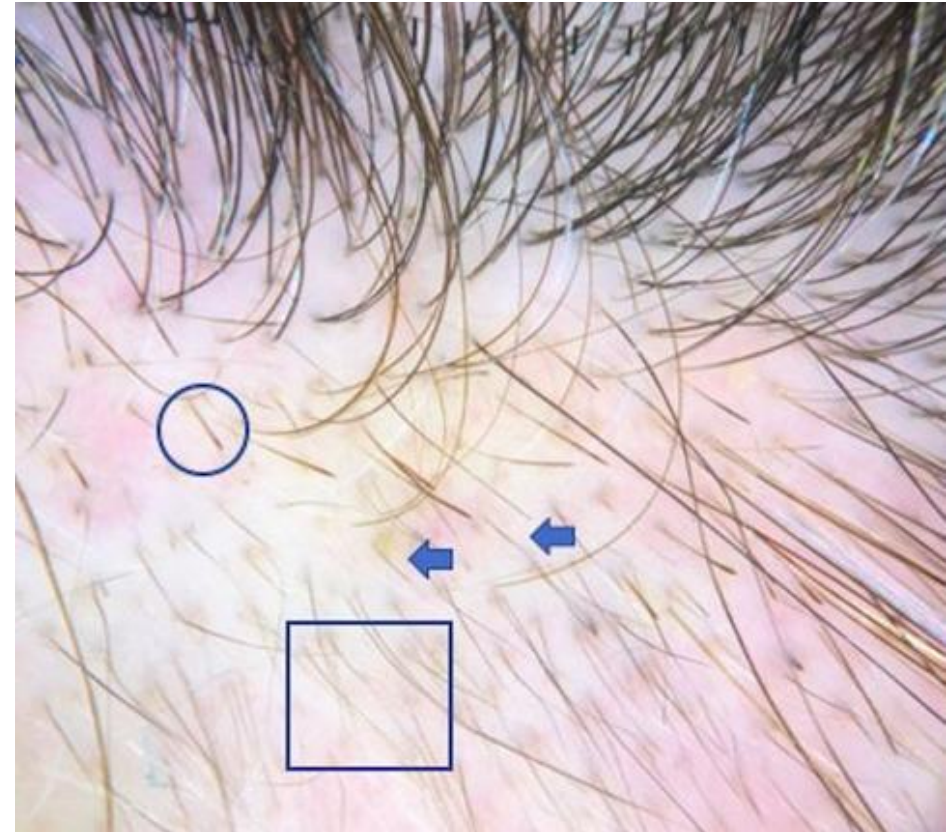

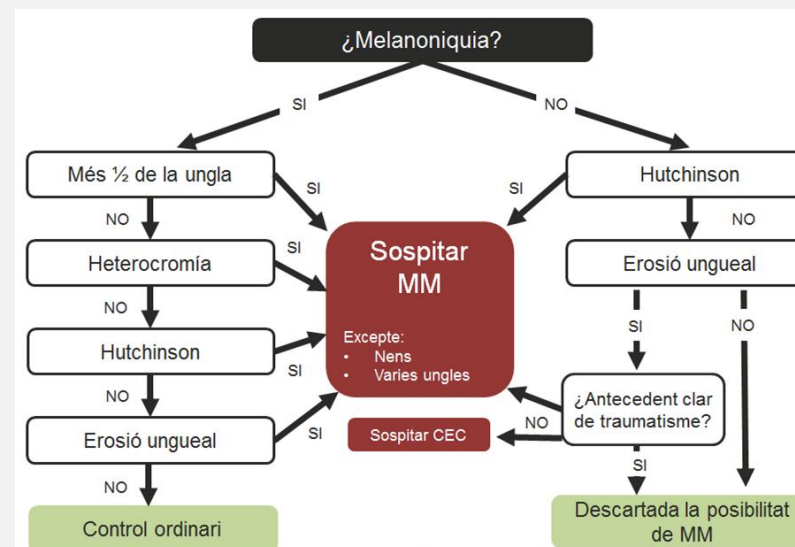
¿PRACTIQUEM?

Melanoma unguial

CAS TRICOSCOPIA:

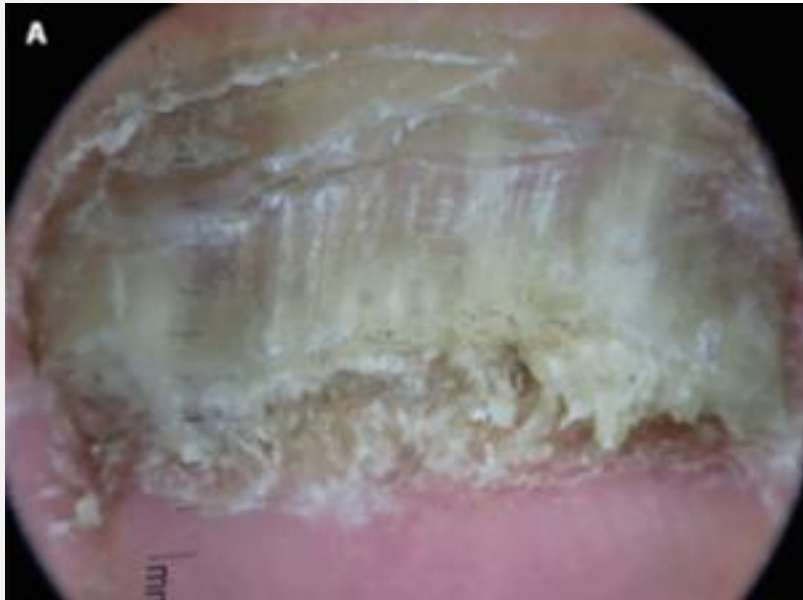

Melanoníquia
benigna

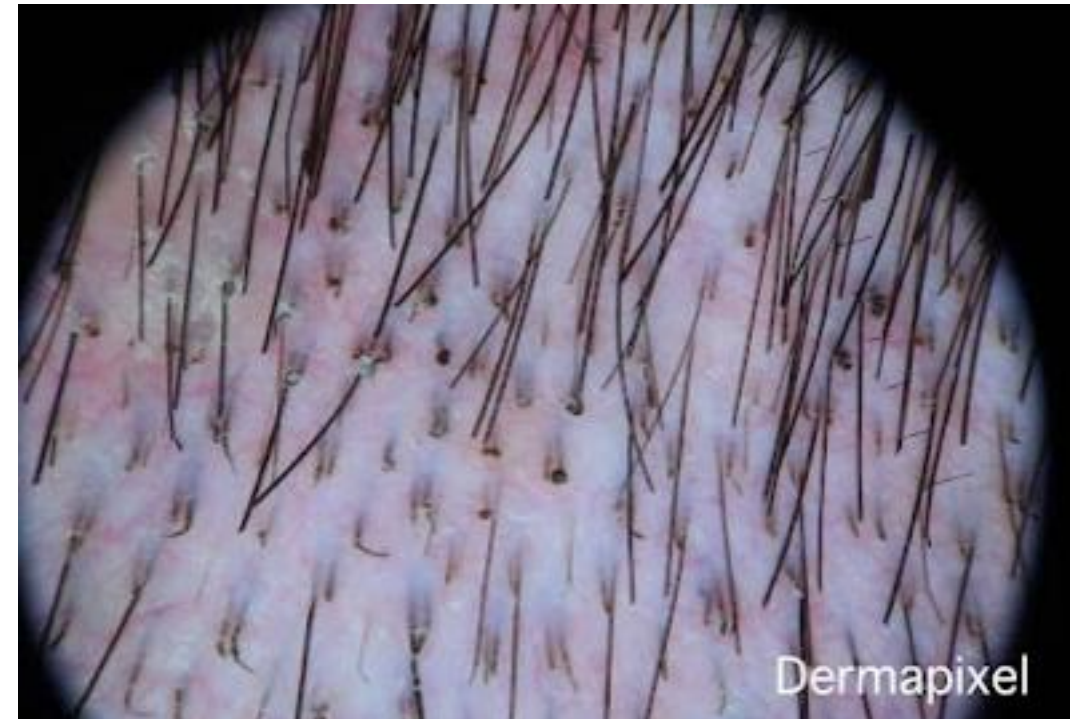
CAS TRICOSCOPIA:

Onicomycosis

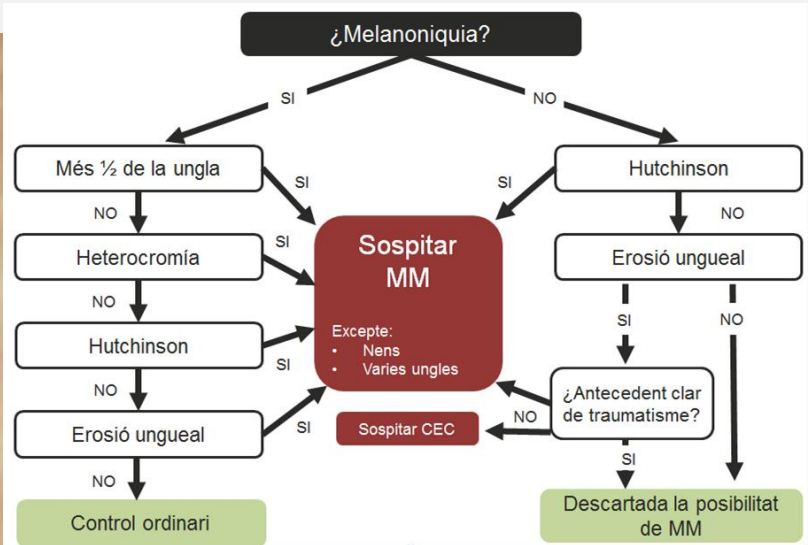
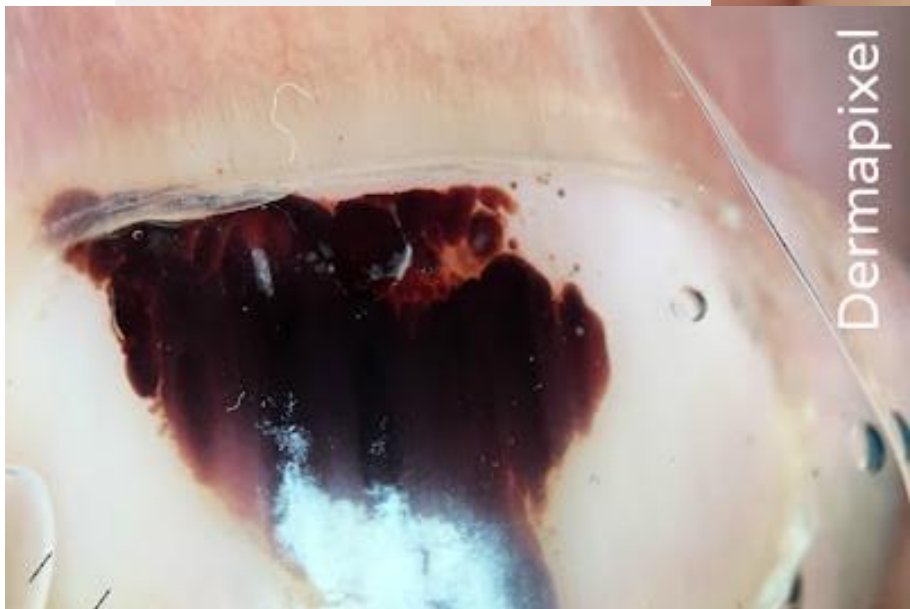

CAS TRICOSCOPIA:

Onicodistròfia
traumàtica

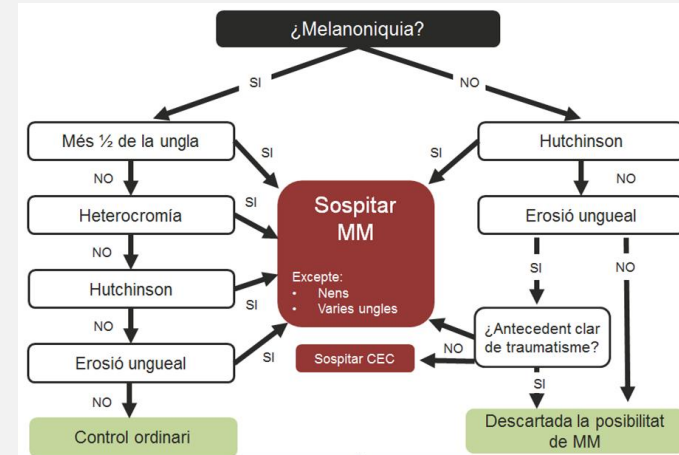
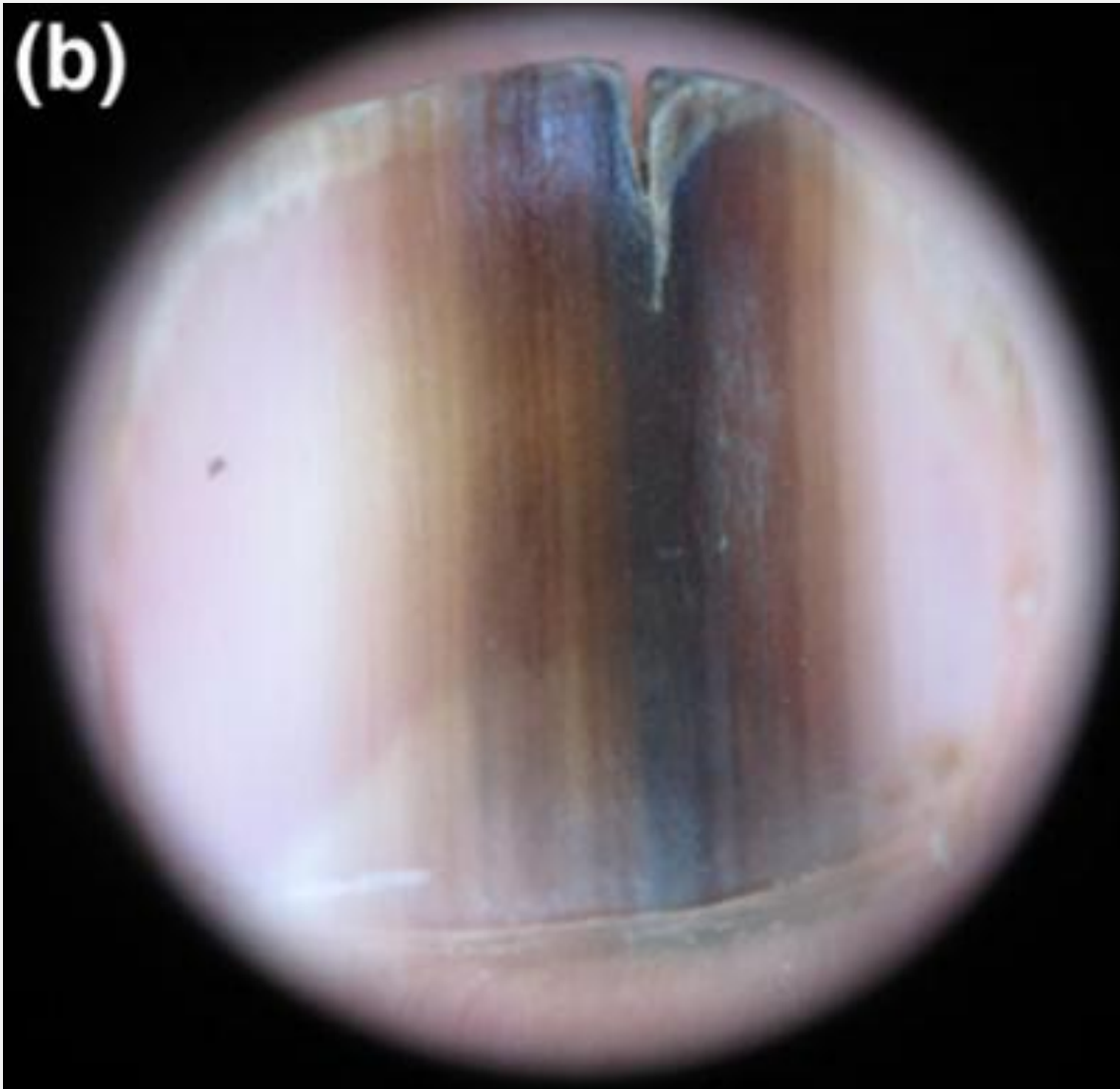
Hematoma subunguial

Thomas L, Dalle S. Dermoscopy provides useful information for the management of melanonychia striata. Dermatologic Therapy, Vol. 20, 2007, 3-10

CAS TRICOSCOPIA:

(b)

Melanoma unguial

CAS TRICOSCOPIA:

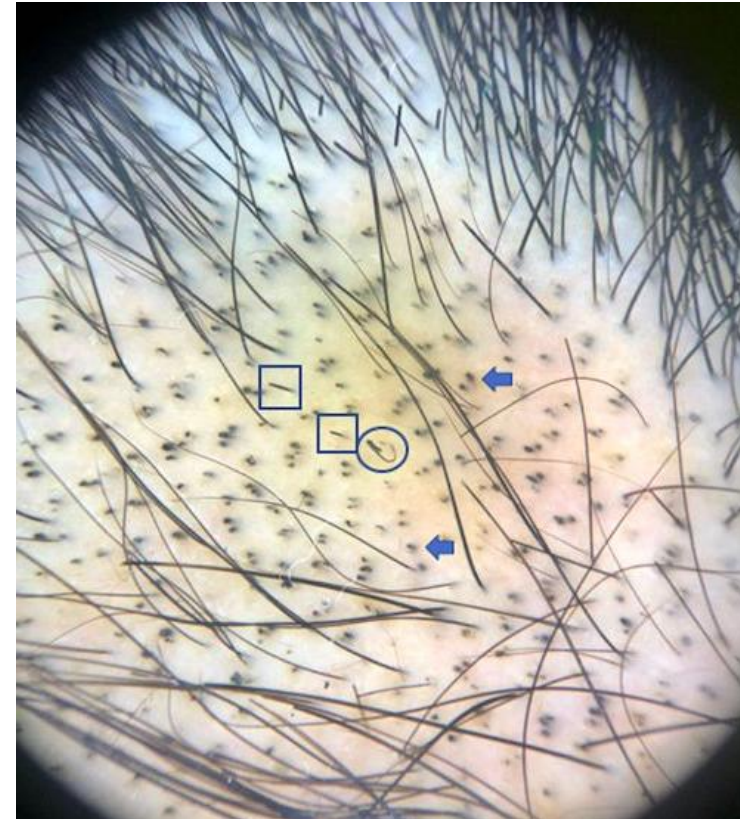

Psoriasis

<https://skinnews.com.mx/oncodistrofias/>

CAS TRICOSCOPIA:

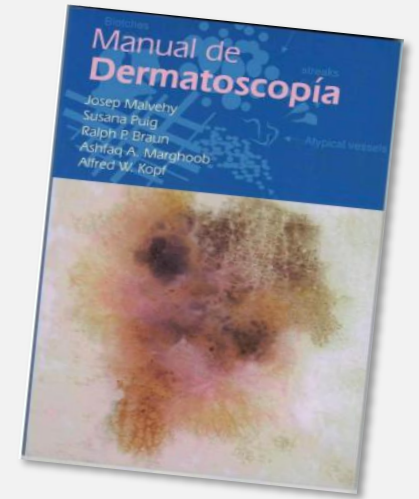

I A PARTIR D'ARA QUÈ?

COM PODEM APRENDRE DERMATOSCÒPIA?

- Manual de dermatoscopia. Malvehy J, Puig S.
- Dermatoscopia en atención primaria FMC nov 2017 Monogràfic vol 13.

- Dermatoscopia en atención primaria. Alcántara PA, Menárguez JF. AMF 2013;9(6):331-339.
- Dermatoscopia en Atención Primaria (AMF Esenciales, 5) Serrano, M. 1ª Edición Junio 2023

WEBS D'INTERÈS:

- Dermatologia en primària: dermatoscopia.camfic.cat
- Dermatoweb: dermatoweb.udl.es
- Dermoscopy tutorial:
- <http://www.dermoscopy.org/atlas/base.htm>
- DermNet:
- <https://www.dermnetnz.org/topics/dermoscopy>
- Dermapixel: dermapixel.com
- Dermoscopedia: dermoscopedia.com

COM PODEM APRENDRE DERMATOSCÒPIA?

- Teledermatologia.
- Youtube: canal dermatoscopia dermatoscopia
- Instagram
- Jocs: Youdermoscopy
- Whatsapp: grups amb referent.
- Tallers presencials camfic. Veure web camfic.
- Pràctica clínica diària.

MOLTES GRÀCIES

